

POSTANOWIENIE

Dnia 5 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tomasz Pałdyna
Sędziowie:	SO Bożena Miśkowiec (spr.) SO Magdalena Majewska

Protokolant: sekr. sądowy Marcin Ponikowski

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z wniosku A. N.

z udziałem R. N. (1)

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji wnioskodawcy i uczestniczki

od postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w Warszawie

z dnia 17 grudnia 2014 r. sygn. akt II Ns 616/10

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

- w punkcie I.8 kwotę 33.020,99 (trzydzieści trzy tysiące dwadzieścia 99/100) złotych podwyższyć do kwoty 71.681,00 (siedemdziesiąt jeden tysięcy sześćset osiemdziesiąt jeden) złotych,

- w punkcie VI kwotę 132.725,06 (sto trzydzieści dwa tysiące siedemset dwadzieścia pięć 06/100) złotych obniżyć do kwoty 18.901,11 (osiemnaście tysięcy dziewięćset jeden 11/100) złotych;

2. oddalić obie apelacje w pozostałej części;

3. oddalić wnioski wnioskodawcy o zasądzenie na jego rzecz dalszych nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny;

4. ustalić, że uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

SSO Magdalena Majewska SSO Tomasz Pałdyna SSO Bożena Miśkowiec

UZASADNIENIE

Wnioskodawca A. N. w dniu 28 lipca 2010 roku złożył wniosek o podział majątku wspólnego, który ostatecznie sprecyzował pismami złożonymi w dniu 21 lutego 2011 roku, 14 listopada 2013 roku, 17 czerwca 2014 roku, 20 października 2014 roku (data prezentaty Sądu), 21 listopada 2013 roku i 15 grudnia 2014 roku (na rozprawie) oraz na rozprawie, którym wniósł o ustalenie i podział majątku wspólnego stron, ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym w proporcjach 3/4 części na rzecz wnioskującego oraz 1/4 na rzecz uczestniczki R. N. (1), rozliczenie nakładów poczynionych z majątku osobistego wnioskodawcy na majątek wspólny w postaci spłat rat pożyczek po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej oraz opłat za lokal mieszkalny nr (...) położony w W. przy ul. (...) i lokal mieszkalny nr (...) położony w miejscowości R. przy ul. (...), dokonanie podziału majątku wspólnego w ten sposób, że lokal mieszkalny nr (...) położony w W. przy ul. (...) zostanie przyznany uczestniczce, a pozostałe składniki majątku wnioskodawcy.

Uczestniczka postępowania R. N. (1) nie kwestionowała wniosku poza wartością składników majątku wspólnego i ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym. Ponadto wniosła o ustalenie równych udziałów w majątku wspólnym, rozliczenie nakładów poczynionych przez wnioskodawcę w 2008 roku z majątku wspólnego na wykupienie lokalu mieszkalnego dla T. B. i ojca wnioskodawcy, rozliczenie nakładów i wydatków poczynionych z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci poniesionych, po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej, kosztów utrzymania lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w W. przy ul. (...), dokonanie podziału majątku wspólnego w ten sposób, aby lokal mieszkalny nr (...) położony w W. przy ul. (...) został przyznany uczestniczce, natomiast pozostałe składniki majątku wnioskodawcy.

Postanowieniem z dnia 17 grudnia 2014 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie: I.ustalił, że w skład majątku wspólnego małżonków A. N. i R. N. (1) wchodzi: 1. prawo własności nieruchomości - lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w W. o powierzchni (...)m² dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr WA (...) z którego własnością związany jest udział (...) w nieruchomości wspólnej o wartości 340 złotych; 2. prawo własności nieruchomości - lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w miejscowości R. o powierzchni 48,0800 m⁽²⁾ dla której Sąd Rejonowy w Piszku IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...) (...) z którego własnością związany jest udział (...) w nieruchomości wspólnej oraz w prawie użytkowania wieczystego gruntu o wartości 81 220 złotych; 3.prawo własności nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości W. o powierzchni 0,1743 ha stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...) (...) oraz udział wynoszący 30/200 w prawie własności nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości W. o powierzchni 1373 m⁽²⁾ stanowiąca działkę ewidencyjną nr (...) dla której Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...) (...) o łącznej wartości 409 605 złotych; 4.prawo własności nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości S. o powierzchni 3061 m⁽²⁾ stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) z obrębu (...), dla której Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...) o wartości 133 154 złote; 5.prawo własności nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości P. o powierzchni 0,1 ha stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Giżycku VII Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w W. prowadzi księgę wieczystą o nr (...) oraz udział 1/10 w prawie własności nieruchomości gruntowej - drogi położonej w miejscowości P. o powierzchni 0,0937 ha stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Giżycku VII Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w Węgorzewie prowadzi księgę wieczystą o nr (...) o wartości 36 630 złotych; 6. prawo własności zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości P. o powierzchni 0,1339 ha stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Giżycku VII Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w Węgorzewie prowadzi księgę wieczystą o nr (...) o wartości 30 000 złotych; 7. prawo własności samochodu osobowego m-ki D. (...) o nr rej. (...) o wartości 49 000 złotych;

8. środki finansowe zgromadzone na kontach bankowych prowadzonych na nazwisko A. N. w kwocie 381,88 dolarów amerykańskich oraz 33 020,99 złotych;

9. środki finansowe zgromadzone na kontach bankowych prowadzonych na nazwisko R. N. (1) w kwocie 442,24 złotych; 10. jednostki rozrachunkowe zgromadzone na nazwisko R. N. (1) w otwartym funduszu emerytalnym o wartości 14 126,65 złotych;

II. ustalił, że udziały małżonków A. N. i R. N. (1) w majątku wspólnym są równe;

III. ustalił, że A. N. dokonał nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 89 271, 91 złotych;

IV. ustalił, że R. N. (1) dokonała nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 12 406 złotych;

V. dokonał podziału majątku wspólnego małżonków w ten sposób, że składniki majątkowe opisane w pkt I 1, 9, 10 przyznał na wyłączność R. N. (1), zaś składniki majątkowe opisane w pkt I od 2 do 8 przyznał na wyłączność A. N.;

VI. zasądził od A. N. na rzecz R. N. (1) tytułem spłaty kwotę 132 725,06 złotych płatną w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności;

VII. umarzył postępowanie w zakresie wszelkich pozostałych składników majątkowych zgłoszonych do podziału w trakcie postępowania w tym: ruchomości oraz środków zgromadzonych na polisach ubezpieczeniowych;

VIII. nakazał pobrać od wnioskodawcy A. N. na rzecz Skarbu Państwa-kasy Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w W. kwotę 172,08 złotych, tytułem wydatków tymczasowo przez Skarb Państwa;

IX. nakazał pobrać od uczestniczki R. N. (1) na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w W. kwotę 3 172,08 złotych, tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa;

X. pozostawił strony przy poniesionych kosztach postępowania.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło na podstawie następujących ustaleń oraz rozważań poczynionych przez sąd I instancji.

W dniu 20 listopada 1982 roku A. N. i R. Ł. zawarli związek małżeński.

Sąd Rejonowy dla Warszawy - Woli w Warszawie wyrokiem z dnia 18 lutego 2010 roku ustanowił z dniem 18 lutego 2010 roku rozdzielną majątkową między A. i R. małż. N..

W trakcie trwania między A. i R. małż. N. wspólności majątkowej nabyli oni do majątku wspólnego: prawo własności nieruchomości - lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w W. o powierzchni 68 m², z którego własnością związany jest udział (...) w nieruchomości wspólnej o wartości 340.000 zł, prawo własności lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w R. o powierzchni 48,0800 m² z którego własnością związany jest udział (...) w nieruchomości wspólnej oraz w prawie użytkowania wieczystego gruntu o wartości 81.220 zł,

prawo własności nieruchomości gruntowej położonej w W. o powierzchni 0,1743 ha stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) oraz udział wynoszący 30/200 w prawie własności nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości W. o powierzchni 1373 m² stanowiąca działkę ewidencyjną nr (...) o łącznej wartości 409.605,00 zł, prawo własności nieruchomości gruntowej położonej w S. o powierzchni 3061 m² stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) z obrębem (...) o wartości 133.154 zł, prawo własności nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości P. o powierzchni 0,1 ha stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) oraz udział 1/10 w prawie własności nieruchomości gruntowej - drogi położonej w miejscowości P. o powierzchni 0,0937 ha stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) o wartości 36.630 zł, prawo własności zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości P. o powierzchni 0,1339 ha stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) o wartości 30.000 zł, prawo własności samochodu osobowego m-ki D. (...) o

nr rej. (...) o wartości 49.000 zł, środki finansowe zgromadzone na kontach bankowych prowadzonych na nazwisko A. N. w kwocie 381,88 \$ oraz 33.020,99 zł, środki finansowe zgromadzone na kontach bankowych prowadzonych na nazwisko R. N. (1) w kwocie 442,24 zł, jednostki rozrachunkowe zgromadzone na nazwisko R. N. (1) w otwartym funduszu emerytalnym o wartości 14.126,65 zł.

A. N. po 18 lutego 2010 roku poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny wydatki w łącznej wysokości 178.543,82 zł, na które składały się spłaty kredytu na działkę położoną w miejscowości S. (147.723,00 zł), opłaty za mieszkanie nr (...) położone w W. przy ul. (...) (3.770,82 zł) oraz opłaty za mieszkanie nr (...) położone w miejscowości R. przy ul. (...) (27.050,00 zł).

R. N. (1) po 18 lutego 2010 roku poczyniła ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny wydatki w łącznej wysokości 24.812 zł, na które składały się opłaty za mieszkanie nr (...) położone w W. przy ul. (...).

Po zawarciu związku małżeńskiego A. N. i R. N. (1) pracowali oboje. Po urodzeniu się pierwszego dziecka R. N. (1) odeszła z pracy, co było wspólną decyzją małżonków, i zajęła się wychowywaniem trojga dzieci, w tym jednym z wadą wrodzoną, które wymagało rehabilitacji, a ponadto prowadziła dom. R. N. (2) zaprowadzała dzieci do szkoły, na zajęcia pozaszkolne i odbierała je, gotowała, robiła zakupy, sprzątała, prała, chodziła na wywiadówki, wychodziła z dziećmi na spacer. Największe zaangażowanie wkładała w rehabilitację syna, który po przejściu kilku operacji, zaczął sam chodzić. Wkład finansowy w składniki majątkowe był większy po stronie A. N. którego dochód był duży i znacznie większy od dochodów uzyskiwanych przez R. N. (1), która po osiągnięciu większej samodzielności przez dzieci podjęła znowu pracę.

A. N. po ślubie zrobił doktorat i habilitację, pracował w (...) Akademii (...) w W., w (...) Ł. w W. oraz realizował różnego rodzaju projekty, co wiązało z tym, że dużo przebywał poza domem, wracał w późnych godzinach wieczornych oraz często wyjeżdżał, np. do B., USA, czy do Wielkiej Brytanii na staż naukowy trwający kilka miesięcy.

Na wstępie rozważań Sąd Rejonowy zaznaczył, że zasadą jest, iż podstawowym ustrojem majątkowym jest ustawowy ustrój majątkowy, który, zgodnie z art. 31 § 1 k.r.io., powstaje wraz z zawarciem przez strony związku małżeńskiego i utrzymuje się przez czas trwania małżeństwa. Ustrój ten charakteryzuje się tym, że z mocy prawa powstaje pomiędzy małżonkami wspólność majątkowa (wspólność ustawowa), która obejmuje przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków.

Wspólność ustawowa pomiędzy małżonkami powstała w momencie zawarcia przez nich związku małżeńskiego, tj. w dniu 26 kwietnia 2003 roku i trwała do 18 lutego 2010 roku.

Stosownie do art. 684 k.p.c., który ma odpowiednie zastosowanie do postępowania o podział majątku poprzez art. 567 § 3 k.p.c., skład i wartość majątku podlegającego podziałowi ustala sąd. Wartość tych składników ustala się według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej i według cen obowiązujących w chwili zamknięcia rozprawy. Ustalając skład majątku podlegającego podziałowi i jego wartość, Sąd bierze pod uwagę wnioski dowodowe stron, czy też zgodne twierdzenia stron dotyczące składników majątkowych, które powinny podlegać rozliczeniu oraz ich wartość.

Sąd w punkcie VII postanowienia umorzył postępowanie, co do ruchomości, poza samochodem m-ki D. (...) o nr rej. (...), i polisami ubezpieczeniowych, albowiem uczestnicy podczas rozprawy w dniu 1 października 2014 roku zgodnie oświadczyli o wyłączeniu tych przedmiotów z podziału. Zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. w z w. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli wnioskodawca ze skutkiem prawnym cofnął wnioski. Stosownie do art. 512 § 1 k.p.c. cofnięcie wniosku zgłoszone po rozpoczęciu posiedzenia, albo po złożeniu przez któregokolwiek z uczestników oświadczenia na piśmie jest skuteczne, jeżeli inni uczestnicy nie sprzeciwili się temu.

Odnosnie poniżej wskazanych nieruchomości, Sąd Rejonowy podniósł, że strony zgodnie przyjęły wbrew treści opinii biegłych wartość nieruchomości przy ul. (...) na kwotę 340 000 zł oraz wartość działki w P. na kwotę 30 000 zł. Wartość pozostałych nieruchomości została ustalona zgodnie z opiniami biegłych, które sąd uznał za wiarygodne.

Dokonując podziału nieruchomości w miejscowości S., odnośnie której wnioskodawca podnosił, że jest ona obciążona kredytem hipotecznym Sąd wziął pod uwagę wartość nieruchomości i nie obniżył jej o wartość kredytu hipotecznego uznając, że przedmiotem podziału w postępowaniu o podział majątku są jedynie aktywa majątku, ewentualnie spłacone i nierozliczone długi, nie zaś obciążające majątek zobowiązania. Wnioskodawca nabywając w wyniku podziału wyłączne prawo do nieruchomości nabywa konkretną wartość majątkową, a jednocześnie nie przejmuje na siebie obowiązku spłaty całego zadłużenia obciążającego tę nieruchomość. W przypadku spłacania zobowiązań kredytowych w stosunku do banku, wyłącznie przez jedną z osób zobowiązanych do spłaty wspólnego zadłużenia, posiada ona prawo regresu w stosunku do wspólnie obowiązanej. Zatem przyznanie wnioskodawcy na wyłączność zadłużonej nieruchomości, nie pozbawia go prawa do kaźdoczesnego występowania przeciwko uczestniczkce o zwrot przypadającej na nią części kredytu (por. postanowienie SN z dnia 2 kwietnia 2009, sygn.IV CSK 566/08)

Sąd ustalając wartość środków finansowych zgromadzonych przez A. N. w wysokości 381,88 \$ przyjął kurs dolara amerykańskiego na dzień ustania wspólności majątkowej, który wynosił 2.9350 zł. Wartość całego majątku ustalił w kwocie 1.128.319,66 zł.

Przed przystąpieniem do podziału, Sąd Rejonowy ustalił wysokość udziałów małżonków w tym majątku podnosząc, że co do zasady udziały małżonków w majątku wspólnym są równe. Wnioskodawca A. N. w ocenie Sądu I instancji nie udowodnił aby istniały okoliczności uzasadniające jego wniosek w przedmiocie nierównych udziałów. Zważył, że fakt otrzymywania przez wnioskodawcę większych dochodów niż żona, czy nawet utrzymywanie rodziny tylko z jego środków finansowych, nie stanowią dostatecznych okoliczności dających podstawę do stwierdzenia, że wnioskodawca przyczynił się on w większym stopniu do powstania majątku wspólnego. Stosowanie do art. 43 § 3 k.r.io. Sąd przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia także nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym. Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy uznał, mimo, że uczestniczka faktycznie zarabiała dużo mniej od swego męża lub nie zarabiała w ogóle, że udziały małżonków w majątku wspólnym są równe. Z zeznań świadków powołanych przez strony jednoznacznie wynika, że domem i dziećmi w większym stopniu i większym zakresie zajmowała się R. N. (1). Uczestniczka pod nieobecność męża, który zaangażował się w pracę naukową, co było związane z częstymi wyjazdami trwającymi od kilku dni do nawet 1,5 roku (stypendium w Wielkiej Brytanii), częstymi pobytami na uczelni, sama radziła sobie z obowiązkami domowymi. Ponadto uczestnicy zgodnie oświadczyli, że decyzja o tym, że R. N. (1) odejdzie z pracy, by zająć się domem i dziećmi była wspólną, zgodną decyzją. Uczestniczka prace domowe wykonywała bez pomocy opiekunek, gosposi, co również stanowiło istotną oszczędność w budżecie rodziny. Stała obecność uczestniczki w domu wynikała również z potrzeby pomocy ich synowi, który miał wrodzoną wadę i nie mógł samodzielnie chodzić. Przebyte operacje i opieka sprawowana przez, uczestniczkę doprowadziły syna stron do pełnej sprawności ruchowej. Zaangażowanie uczestniczki w opiekę nad synem, pozwoliło także cieszyć się przez całą rodzinę ze wspólnych wyjazdów na narty, czy na wakacje.

Zdaniem Sądu zaangażowanie R. N. (1) w opiekę nad dziećmi i utrzymanie domu ułatwiło także A. N. pokonywanie kolejnych szczebli kariery, dzięki której otrzymywał wysokie honoraria, które pozwoliły małżonkom na inwestowanie w zakup nieruchomości, wyjazdy na wakacje, czy na narty w góry. W ocenie sądu nie można bagatelizować powyższego i przyjmować, że wnioskodawca karierę zawodową zawdzięcza jedynie sobie i tylko dzięki jego pracy małżonkowie N. zdobyli majątek. Zarzuty wnioskodawcy, że uczestniczka wykonywała swoje obowiązki nienależycie, bowiem źle sprzątała, źle gotowała, że musiał jeść odgrzewane posiłki, nie stanowiły podstaw do przyjęcia, że uczestniczka nie wkładała osobistej pracy we wspólnym gospodarstwie domowym. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego nic nie wskazuje, że uczestniczka źle gotowała, czy sprzątała, a tym bardziej, że robiła to celowo ze szkodą dla rodziny. Ocena walorów smakowych przygotowywanych przez uczestniczkę posiłków, czy utrzymywanego przez nią porządku w mieszkaniu jest oceną subiektywną wnioskodawcy. Z zeznań świadków wynika, że przygotowywane np. na imieniny wnioskodawcy posiłki były wykwiłtne. Również odnośnie porządku w mieszkaniu świadkowie zeznawali, że nie mieli negatywnych odczuć. Ponadto podkreślić należy, że ze złożonych przez uczestniczkę dokumentów potwierdzających przebieg zatrudnienia wynika, że wprawdzie w latach 1983-1999 r. uczestniczka w całości poświęciła się pracy w gospodarstwie domowym, jednakże kiedy najmłodsza córka stron poszła do przedszkola w wieku 3 lat uczestniczka

do chwili obecnej bez przerwy wykonywała pracę zawodową. Była to początkowo praca nie w pełnym wymiarze, ale uczestniczka podejmowała jednocześnie dodatkowe zajęcia zlecone, łącząc nadal pracę zawodową z opieką nad trojgiem dzieci. Uczestniczka wykonywała pracę w zawodzie rehabilitanta, ukończyła również dodatkowe studia pedagogiczne, aby móc wykonywać pracę w przedszkolu. Nie sposób zatem uznać, że uczestniczka wbrew posiadanym kwalifikacjom lub wbrew ustaleniom poczynionym z małżonkiem uchylała się od odpowiedzialności za dbałość o rodzinę, zarówno w wymiarze osobistego wysiłku jak też pracy zawodowej. Fakt dysproporcji w zarobkach małżonków wynika; zarówno z faktu, że posiadali oni wykształcenie w różnych dziedzinach, które na rynku pracy nie pozwalają na uzyskanie analogicznych dochodów, a także z faktu, że z uwagi na zaangażowanie w prace domowe uczestniczka przez wiele lat nie mogła podnosić swoich kwalifikacji zawodowych i robić kariery w zawodzie.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy ustalił, że udziały małżonków w majątku wspólnym są równe.

Sąd I instancji jako sposób podziału majątku wspólnego, przyjął podział w naturze. Przepis art. 212 § 2 k.c. który nie wymienia okoliczności, które miałyby znaczenie przy wyborze współwłaściciela, któremu przedmiot współwłasności ma zostać przyznany.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy przy podziale majątku wspólnego wziął pod uwagę zgodne stanowiska uczestników oraz obecny stan posiadania tych rzeczy przez uczestników postępowania, a także ich sytuację finansową. Na skutek dokonanego podziału wnioskodawca otrzymał majątek o wartości 773.750,80 zł, zaś uczestniczka 354.568,86 zł. Podział taki w ocenie Sądu nie jest sprzeczny z przepisami ustawy, ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem rzeczy, ani również nie pociąga za sobą istotnej zmiany rzeczy, czy zmniejszenia ich wartości.

W przedmiocie rozliczenia nakładów i wydatków z majątku osobistego na majątek wspólny Sąd Rejonowy wskazał, że art. 45 § 1 k.r.io. stanowi, iż każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie może żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności.

Nakłady i wydatki, o których mowa w tym przepisie, obejmują wszystkie przysporzenia na rzecz jednej masy majątkowej, dokonane z uszczerbkiem dla drugiej masy majątkowej. Wartość wydatków i nakładów ustala się na podstawie stanu chwili ich poczynienia i cen rynkowych z chwili orzekania w tym przedmiocie (art. 316 § 1 k.p.c.).

Sąd I instancji zważył, że małżonek, który wnosi o rozliczenie nakładów i wydatków musi je odpowiednio udowodnić. W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, udowodnione zostały nakłady wnioskodawcy w wysokości 178.543,82 zł, zaś uczestniczki w wysokości 24.812 zł.

Odnosząc się natomiast do wniosku R. N. (1) o rozliczenie nakładów i wydatków dokonanych przez A. N. z ich majątku wspólnego na majątek T. B. i ojca wnioskodawcy Sąd wskazał, że jest on pozbawiony jakichkolwiek podstaw. Przepis art. 45 k.r.io. dopuszcza rozliczenie wydatków i nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty któregoś z małżonków lub z majątku osobistego któregoś z małżonków na majątek wspólny. Rozliczenia natomiast nakładów i wydatków z majątku wspólnego na majątek osób trzecich podlegają ogólnym normom prawa i postępowania cywilnego i mogą być dochodzone jedynie w postępowaniu procesowym.

Wnioskodawca poniósł wydatki ponad swój udział w wysokości 89.271,91 zł, natomiast uczestniczka 12.406,00 zł.

Wnioskodawca na skutek dokonanego podziału otrzymał majątek o wartości 773.750,80 zł, a uczestniczka 354.568,86 zł. A. N. celem wyrównania udziałów zobligowany jest do dopłaty na rzecz R. N. (1) w wysokości 209.590,97 zł jednocześnie R. N. (1) winna zwrócić wnioskodawcy kwotę 76.865,91 zł tytułem rozliczenia nakładów i wydatków.

Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy zasądził od A. N. na rzecz R. N. (1) różnicę powyższych kwot w wysokości 132.725,06 zł tytułem spłaty (209.590,97 zł - 76.865,91 zł). Jednocześnie odroczył obowiązek spłaty na okres 6

miesiący z uwagi na konieczność umożliwienia wnioskodawcy zgromadzenia odpowiednich środków finansowych na spłatę.

O kosztach postępowania Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 520 k.p.c. w zw. z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014 roku poz. 1025) i nakazał pobrać od A. N. kwotę 172,08 zł, a od R. N. (1) kwotę 3.172,08 zł tytułem rozliczenia kosztów postępowania, które tymczasowo poniósł Skarb Państwa - Sąd Rejonowy dla Warszawy - Woli w Warszawie. Suma wydatków poniesionych przez Skarb Państwa wyniosła 3.344,17 zł. W związku z tym, że każdy z uczestników był w równym stopniu zainteresowany rozstrzygnięciem Sąd wydatki te rozdzielił po połowie, uwzględniając przy tym opłaty i zaliczki poniesione przez wnioskodawcę. Każdy z uczestników postępowania powinien zatem pokryć ww. wydatki po 1.672,08 zł. Należną od wnioskodawcy kwotę Sąd pomniejszył o połowę wpłaconej przez niego zaliczki na wydatki (tj. 1.000,00 zł) i połowę uiszczonej przez niego opłaty od wniosku (tj. 500,00 zł), którymi to kwotami, zgodnie z rozdzieleniem kosztów po połowie, została obciążona uczestniczka (1.672,08 zł + 1.000,00 zł + 500,00 zł = 3.172,08 zł). O pozostałych kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 520 k.p.c. ustalając, że każdy z uczestników postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiedli wnioskodawca oraz uczestniczka.

Uczestniczka zaskarżyła postanowienie w części, wnosząc o jego zmianę przez ustalenie, iż w skład majątku wspólnego stron wchodzi środki finansowe zgromadzone na kontach bankowych prowadzonych na nazwisko wnioskodawcy w kwocie 71.681 zł i wobec powyższego zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwoty w wysokości 152.055 zł, zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Orzeczeniu zarzuciła: naruszenie przepisów mających wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: 1) art. 212 § 1 k.p.c. poprzez nie wyjaśnienie istotnych okoliczności sprawy i błędne ustalenie wysokości środków pieniężnych znajdujących się na kontach wnioskodawcy i uczestniczki; 2) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego i pominięcia przy orzekaniu wydruków historii rachunków bankowych należących do wnioskodawcy i uczestniczki; 3) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku podstawy faktycznej przyjętej kwoty środków finansowych zgromadzonych na kontach bankowych należących do wnioskodawcy.

Wnioskodawca zaskarżył postanowienie w całości, wniósł o jego zmianę, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu dla Warszawy - Woli w Warszawie do ponownego rozpoznania, zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości prawem przepisanej za obie instancje.

Orzeczeniu zarzucił: 1.) co do pkt.1.1 orzeczenia: a) błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia a sprowadzający się do ustalenia, iż lokal mieszkalny nr (...) przy ul. (...) w W. o powierzchni (...) m², dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa w Warszawie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...), z którego własnością związany jest udział (...) w nieruchomości wspólnej ma wartość 340.000,00 zł, podczas gdy z III opinii uzupełniającej biegłego S. O. z dnia 11 września 2014 r. wynika, iż wartość przedmiotowego prawa wynosi 414560,00 zł; a nadto b) naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. poprzez ustalenie wartości ww. nieruchomości na kwotę 340.000 zł na podstawie oświadczenia w tym przedmiocie wnioskodawcy postępowania pozostającego w sprzeczności z wszelkimi obiektywnymi danymi dotyczącymi rzeczywistej wartości lokalu i przynależnym jemu udziałowi w gruncie.

2.) co do pkt 1.4 orzeczenia: a) błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia, a sprowadzający się do ustalenia, iż prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości S. o powierzchni 3.061m² stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) z obrębu (...), dla której Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim prowadzi księgę wieczystą o nr (...) ma wartości 133.154,00 zł i ona winna zostać przyjęta do wzajemnych rozliczeń stron, podczas gdy wartość ww. działki winna być pomniejszona o ciążący na niej kredyt hipoteczny; b) naruszenie prawa materialnego,

tj. art. 212 § 1 i 2 k.c. poprzez ustalenie wartości nieruchomości z pominięciem związanego z nią długu wynikającego z umowy kredytowej w tym obciążeń o charakterze prawno-rzeczowym, czego konsekwencją było wskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, iż wnioskodawca będzie mógł dochodzić od uczestniczki postępowania w drodze regresu spłaconego wyłącznie przez siebie połowy zaciągniętego kredytu; c) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 207 i 370 k. c. poprzez przyjęcie, że po zakończeniu postępowania o zniesienie współwłasności wnioskodawca będzie miał możliwość skutecznego dochodzenia od uczestniczki zwrotu połowy spłaconego przez siebie kredytu, d) naruszenie prawa procesowego, tj. art. 618 § 3 k.p.c. mający wpływ na treść wydanego orzeczenia przez przyjęcie, że po zakończeniu postępowania o zniesienie współwłasności wnioskodawca będzie mógł dochodzić od uczestniczki postępowania w drodze regresu połowy spłaconego przez siebie kredytu;

3.) co do pkt II orzeczenia: a) błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść orzeczenia sprowadzający się do przyjęcia, iż w sprawie nie zachodzą ważne powody do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, z pominięciem stopnia w którym każda ze stron przyczyniła się do powstania tego majątku, w szczególności poprzez wskazanie w uzasadnieniu orzeczenia, iż w postępowaniu tym zgodnie z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. wnioskodawca nie udowodnił swych twierdzeń, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego, wynika że A. N. znacząco w większym stopniu przyczynił się do powstania majątku wspólnego; b) błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść orzeczenia sprowadzający się do ustalenia, iż uczestniczka postępowania włożyła nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym, w szczególności poprzez: - błędne ustalenie, iż wnioskodawca był na stażu w Wielkiej Brytanii 1,5 roku, podczas gdy z zebranego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że A. N. był jedynie 1,5 miesiąca; - błędne ustalenie, że „domem i dziećmi w większym stopniu i w większym zakresie czasu zajmowała się R. N. (1)”, podczas gdy z zebranego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że to wnioskodawca co najmniej tak samo zajmował się dziećmi i domem; - błędne ustalenie, iż „w związku z częstymi pobytami wnioskodawcy na uczelni, to uczestniczka sama radziła sobie ze wszystkim (robiła zakupy, odprowadzała dzieci do szkoły, wychodziła po nie, pomagała przy odrabianiu zadań domowych)”, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że czynności te były podejmowane przez oboje małżonków;

- pominięcie w rozważaniach, iż w czasie trwania małżeństwa przez okres 5 lat uczestniczka pobierała nauki, zdobywając kolejno tytuł licencjata oraz magistra, co powodowało, iż to na wnioskodawcy spoczywał nie tylko trud pozyskania środków utrzymania rodziny, ale i co najmniej w równym stopniu trud prowadzenia domu i opieki nad dziećmi. 4.) co do pkt VI orzeczenia: a) błąd w ustaleniach faktycznych sądu mający wpływ na treść wydanego orzeczenia, iż należna uczestniczce postępowania spłata winna wynosić 132.725,06 zł, podczas gdy tak wobec zarzutu z pkt 2 petitum apelacji, spłata ta uczestniczce się nie należy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obie apelacje podlegały uwzględnieniu w części.

W pierwszej kolejności Sąd II instancji dokona rozważań oceny zarzutów apelacji wniesionej przez wnioskodawcę, jako dalej idącej.

Apelacja wnioskodawcy podlegała uwzględnieniu w zakresie przyjęcia do wyliczeń wartości obciążenia hipoteką nieruchomości położonej w miejscowości S. i w konsekwencji powyższego odnośnie wysokości spłaty należnej od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki.

W pozostałej części apelacja wnioskodawcy podlegała oddaleniu, albowiem w zakresie nieruchomości położonej przy ul. (...) oraz nieruchomości w miejscowości P. zważyć trzeba, że strony postępowania poprzez swych pełnomocników złożyły oświadczenia, co do wartości przez nie uznanej odnośnie powołanych dwóch nieruchomości, co nastąpiło podczas rozprawy poprzedzającej wydanie zaskarżonego postanowienia. Zarówno Sąd I instancji, jak też Sąd II instancji, biorą pod uwagę przy orzekaniu stan sprawy z daty zamknięcia rozprawy. Zatem oświadczenia złożone w imieniu uczestników, co do wartości nieruchomości przy ul. (...) oraz nieruchomości w P. są miarodajne i jako takie stanowiły podstawę obliczeń.

Ustawodawca w art. 43 § 2 k.r.io. wskazuje dwie przesłanki ustalenia nierównych udziałów, które muszą wystąpić łącznie, a mianowicie ważne powody oraz różny stopień przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego (postanowienie SN z dnia 21 listopada 2002 r., III CKN 1018/00, LEX nr 77054).

Ustalenie nierównych udziałów jest zatem dopuszczalne w razie łącznego wystąpienia dwóch przesłanek, a mianowicie przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu oraz istnienia ważnych powodów, które uzasadniają ustalenie nierównych udziałów. Ważne powody dotyczą oceny, kwalifikacji zachowania drugiego małżonka oraz spowodowanych przez niego takich stanów rzeczy, które stanowią przyczynę niższej wartości majątku wspólnego niż ta, która wystąpiłaby, gdyby postępował właściwie. Chodzi tutaj przede wszystkim o nieprawidłowe, rażące lub uporczywe nieprzyczynianie się do zwiększania majątku wspólnego, pomimo posiadanych możliwości zdrowotnych i zarobkowych. Z drugiej jednak strony nieprawidłowe postępowanie polegać może na rażącym i odbiegającym od obiektywnych wzorców braku staranności o zachowanie istniejącej już substancji majątku wspólnego. Nie stanowią jednak ważnych powodów okoliczności niezależne od małżonka i przez niego niezawinione (M. Sychowicz (w:) K. Piasecki (red.), Kodeks, 2006, s. 232). W myśl utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego, za ważne uznane mogą być takie tylko powody, których doniosłość wynika z zasad współżycia społecznego (postanowienie SN z dnia 28 kwietnia 1972 r., III CRN 626/71, LEX nr 7084). Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy, „Przy ocenie istnienia „ważnych powodów” w rozumieniu art. 43 k.r.io. należy mieć na uwadze całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciężących na nich obowiązków względem rodziny, którą przez swój związek założyli” (postanowienie SN z dnia 5 października 1974 r., III CRN 190/74).

W judykaturze wskazuje się na zasadę równych udziałów w odniesieniu do czasu po ustaniu wspólności, jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 kwietnia 1972 r. III CRN 626/71, LEX nr 7084: "Przepis art. 43 k.r.io. ustanawia zasadę, że po ustaniu wspólności ustawowej oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku, który był nią objęty.

Wnioskodawca w toku postępowania nie wykazał aby stopień przyczynienia się apelującego do powstania majątku wspólnego był wyższy, niż uczestniczki. Stopień przyczynienia się obojgu małżonków dla powiększenia ich majątku odbywał się w różnych formach i na odmiennych płaszczyznach. Wnioskodawca podnosząc swe kwalifikacje i ciężko pracując zawodowo podwyższał status rodziny oraz jej zasoby majątkowe, natomiast uczestniczka postępowania poprzez swe oddanie i zaangażowanie w opiekę nad dziećmi oraz sprawy dnia codziennego, umożliwiła wnioskodawcy funkcjonowanie na niwie zawodowej. Jak zważono w powyższej części uzasadnienia, ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym dopuszczalne jest jedynie w razie łącznego wystąpienia przesłanek wskazanych w zdaniu pierwszym art. 43 § 2 k.r. i o., to jest w istocie przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu, a także istnienia ważnych powodów, które uzasadniają ustalenie nierównych udziałów. Ciężar dowodu wykazania tych przesłanek spoczywał na wnioskodawcy, który zgłosił wniosek o ustalenie nierównych udziałów. W aspekcie wywiedzenia tzw. ważnego powodu, o którym mowa w art. 43 § 2 k.r.io. konieczne było wykazanie nagannego postępowania małżonki polegającego na tym, że w sposób rażący lub uporczywy nie przyczyniała się do powstania dorobku stosownie do swoich sił i możliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 1997 r. sygn. II CKN 348/97). Taka sytuacja nie wystąpiła w przedmiotowym stanie faktycznym. Niezaprzeczalnym jest w sprawie, co ustalił Sąd Rejonowy, że uczestniczka przez wiele lat nie pracowała zawodowo, ale było to związane z decyzją małżonków w tej mierze oraz koniecznością sprawowania pieczy nad dziećmi i domem. Nie sposób zatem uznać, że działania uczestniczki czynione w okresie jej absencji zawodowej uszczuplały majątek stron lub uniemożliwiały jego powstanie albo utrzymanie, skoro właśnie dzięki jej pracy w domu, wnioskodawca mógł bez przeszkód realizować swe aspiracje naukowe i zawodowe. W toku postępowania apelujący zatem nie wykazał okoliczności, których istnienie uzasadniałoby zasadność ustalenia udziałów we wnioskowanej proporcji. Tak więc w tej sytuacji Sąd Rejonowy słusznie przyjął brak podstaw dla ustalenia nierównych udziałów stron w ich majątku wspólnym, a więc podlegała zastosowaniu zasada równych udziałów małżonków w majątku wspólnym, przewidziana w art. 43 § 1 k.r. i o.

Natomiast ma słuszość apelujący, że ustalenie i zważenie Sądu Rejonowego w przedmiocie długości pobytu apelującego w L. jest wadliwe, bowiem z wyjaśnień wnioskodawcy wynika, że na stażu był przez okres 1,5 miesiąca, nie zaś dłuższy. Powyższa wadliwość nie miała jednak żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia Sądu I instancji w zakresie ustalenia, iż udziały stron w majątku wspólnym są równe, o czym w powyższej części uzasadnienia.

Podział majątku wspólnego obejmuje aktywa, pasywa zaś pozostają poza jego zakresem. Długów zaciągniętych przez oboje małżonków zasadniczo nie można rozliczyć w podziale majątku wspólnego, stosując jednak odpowiednio art. 686 k.p.c., w postępowaniu o podział majątku wspólnego sąd rozstrzyga tylko o długach związanych z majątkiem wspólnym, które zostały spłacone przez jednego małżonka z własnych środków po ustaniu wspólności majątkowej, a przed podziałem. Zatem należałoby wywieść, że niespłacone długi, takie jak obciążenie hipoteczne, nie podlegają rozliczeniu. Ta konstatacja nie umniejsza jednak wniosku, że takowa hipoteka obciąża majątek wspólny podlegający podziałowi. Stąd istotną kwestią jest ustalenie wartości przedmiotowej nieruchomości położonej w S., stanowiącej składnik majątku wspólnego, podlegającego podziałowi, zgodnie z art. 694 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. Przy oszacowaniu tego składnika, należało zatem uwzględnić obciążenie zmieniające rzeczywistą wartość nieruchomości gruntowej stanowiącej działkę o nr. ewidencyjnym 78/9 o powierzchni 3.061m² położonej w miejscowości S., opisanej w punkcie I.4 zaskarżonego orzeczenia. Podkreślenia wymaga, że sąd ustala skład majątku wspólnego według stanu z chwili ustania wspólności ustawowej małżeńskiej, ale jego wartość według cen z chwili dokonywania podziału. Zatem przy ustalaniu wartości powołanej nieruchomości gruntowej, Sąd II instancji uwzględnił istniejące w tej dacie obciążenie hipoteką, które de facto zniwelowało w całości wartość nieruchomości w S., stanowiącej działkę o nr. ewidencyjnym 78/9, przyjętą do ustalenia wartości majątku wspólnego oraz dopłat.

Zgodnie z ugruntowanym już orzecznictwem Sądu Najwyższego, wartość obciążenia zabezpieczonego w sposób prawnorzeczowy hipoteką należy uwzględniać przy ustalaniu wartości składnika majątku wspólnego.

W okolicznościach niniejszej sprawy, wartość składnika majątku wspólnego, nieruchomości położonej w S., określona na kwotę 133.154 zł, powinna uwzględniać kwotę kredytu pozostałą jeszcze do spłaty. Bezspornym pozostaje, iż wysokość niespłaconego kredytu hipotecznego zaciągniętego przez wnioskodawcę i uczestniczkę postępowania, w dacie orzekania przez Sąd I instancji stanowiła kwotę 103.274,52 CHF tj. kwotę 364.765,60 zł wyliczoną wg średniego kursu 3,532 zł (vide karta 871 akt).

Jeżeli nieruchomość położona w S. w wyniku podziału majątku wspólnego przypadła wnioskodawcy, którego obciążono na rzecz uczestniczki określoną kwotą tj. 66.577 zł z tytułu wyrównania wartości udziałów w majątku wspólnym w aspekcie spłaty z przyznanego apelującemu składnika - działki położonej w S., to przede wszystkim wnioskodawcę, jako właściciela tej nieruchomości i dłużnika rzeczowego, obciąża uregulowanie należności na rzecz wierzyciela tj. Banku (...) wynikającego z wpisu hipoteki. Nieuwzględnienie przy ustaleniu dopłat, wysokości obciążającej nieruchomości hipoteki, może w ocenie Sądu Okręgowego doprowadzić do tego, że apelujący jako dłużnik rzeczowy spłaci sam dług hipoteczny, w którym wnioskodawczyni nie będzie już partycypowała, zwłaszcza że nie będzie mógł przeciwko niej skutecznie dochodzić z tego tytułu swych roszczeń (art. 618 § 3 k.p.c.). Zatem przy szacowaniu składników majątku wspólnego należało uwzględnić obciążenie zmieniające rzeczywistą wartość składników majątkowych, w szczególności obciążenie o charakterze prawnorzeczowym, za które ponosi odpowiedzialność każdorazowy właściciel nieruchomości, zwłaszcza obciążenie hipoteką. Wartość takich obciążeń odlicza się zarówno przy ustalaniu składników majątku wspólnego, jak i przy zaliczeniu wartości przyznanej jednemu z małżonków nieruchomości na poczet przysługującego mu udziału w majątku wspólnym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2004 r. II CK 538/03).

Podkreślenia wymaga, że spłata długów uwzględnionych przy ustalaniu wartości poszczególnych składników majątku wspólnego poprzez umniejszenie ich wartości, dokonana z osobistego majątku przez stronę, której dany składnik przypadł w wyniku podziału, nie rodzi roszczenia wobec drugiej strony, mimo że dług obciążał oboje małżonków. Czym innym jest bowiem odpowiedzialność osobista małżonków (byłych małżonków) wobec wierzyciela, na którą podział majątku nie ma wpływu, czym innym natomiast zasady rozliczenia między nimi wydatków z majątku osobistego

jednego z małżonków z tytułu spłaty wspólnego długu. Jeżeli, ze względu na istnienie odpowiedzialności rzeczowej, dług "ciąży" na rzeczy i obniża jej wartość, jego spłata przez stronę, która w wyniku podziału majątku otrzymała obciążoną rzecz oszacowaną z uwzględnieniem tego długu, stanowi realizację zasady, że obowiązany do spłaty jest ten, komu rzecz ta została przyznana, gdyż spłacając dług zapobiega skierowaniu przez wierzyciela roszczeń do tej rzeczy.

Wartość nieruchomości położonej w S. została ustalona w zaskarżonym postanowieniu w dacie 14 grudnia 2014 r. na kwotę 133.154 zł., zgodnie z opinią biegłego sądowego, nie kwestionowaną przez strony. Zatem ta wartość stanowiła podstawę obliczeń w powiązaniu z uwzględnionym obciążeniem hipoteką. Skoro przy szacowaniu powołanego składnika majątku wspólnego należy uwzględnić obciążenie zmieniające rzeczywistą jego wartość, a de facto tę wartość z tych obliczeń niwelującą, nie ulegało wątpliwości, że wartość hipoteki obciążającej przedmiotowe prawo winna zostać ustalona w dacie powyżej wskazanej.

Sąd II instancji uzupełnił postępowanie dowodowe na podstawie dokumentów przedstawionych przez wnioskodawcę z których wynikało saldo zadłużenia z tytułu umowy kredytu w Banku (...) w powołanej dacie tj. 14 grudnia 2014 r. stanowiące 103.274,52 CHF (karta 871 akt). Zatem saldo obciążenia stron, zadłużenia, po przeliczeniu z waluty obcej na polską w uwzględnieniu kwoty kursu 3,532 zł. stanowiło kwotę 364.765,60 zł., a więc przewyższającą wartość obciążonej nieruchomości. W konsekwencji w ocenie Sądu II instancji brak było podstaw dla uwzględnienia w dopłatach należnych od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki połowy wartości ten nieruchomości tj. 66.577 zł.

W konsekwencji powyższych rozważań zarzut wnioskodawcy o nienależnej od niego na rzecz uczestniczki dopłaty okazał się w części zasadny.

Wartość majątku wspólnego stron stanowiły składniki wymienione w zaskarżonym postanowieniu stanowiące odzwierciedlenie kwot: 340.000 zł., 81.220 zł., 409.605 zł., 133.154 zł., 36.630 zł., 30.000 zł., 49.000 zł., 1.120,82 zł., 442,24 zł., 14.126,65 zł. oraz po modyfikacji w wyniku zasadności apelacji uczestniczki z punktu I 8 kwota tytułem środków finansowych zgromadzonych na kontach wnioskodawcy - 71.681 zł. Suma tych wartości stanowi 1.166.979,60 zł., a zatem udziały każdego z małżonków co do zasady winny odzwierciedlać kwoty po 583.489,80 zł. Wnioskodawca uzyskał majątek o wartości 812.410,82 zł., zaś uczestniczka o wartości 354.568,89 zł., zgodnie z podziałem dokonany przez Sąd I instancji i nie kwestionowanym w tej mierze przez strony. Wnioskodawca zatem uzyskał majątku wspólnego ponad swój udział w kwocie 228.921,02 zł. Wartość ta ulega pomniejszeniu o uiszczony przez wnioskodawcę nakłady w 1/2 ich wartości w kwocie 89.271,91 zł. co stanowi ponad udział kwotę 139.649,11 zł., którą nadto należało powiększyć o nakłady poniesione przez wnioskodawczynię w 1/2 ich wartości w kwocie 12.406 zł., co stanowi 152.055,11 zł. Kwota ta stanowiłaby dopłatę wnioskodawcy na rzecz uczestniczki gdyby nieruchomość w S. nie była obciążona hipoteką. Mając na uwadze powyższe rozważania należało od tej dopłaty odjąć wartość 133.154 zł. stanowiącej mniej niż połowę wartości obciążenia hipoteką powołanej nieruchomości. Obciążenie bowiem nieruchomości przyznanej wnioskodawcy stanowiło w dacie zamknięcia rozprawy przez Sąd Rejonowy kwotę 364.765,60 zł. z czego połowa odzwierciedlała kwotę 182.382,80 zł., zatem należną na rzecz uczestniczki dopłatę należało pomniejszyć o kwotę wartości obciążonej nieruchomości, jako maksymalną wartość nie przewyższającą wartości składnika majątku obciążonego. Zatem dopłata należna uczestniczce postępowania od wnioskodawcy stanowi 18.901,11 zł., co zostało zmienione w punkcie VI zaskarżonego postanowienia i w tym zakresie ostatni zarzut apelacji wnioskodawcy nie mógł zostać uwzględniony, jako niezasadny w części.

Nie zasługiwał na aprobatę wniosek apelującego złożony w toku postępowania apelacyjnego w przedmiocie uwzględnienia w rozliczeniach sprawy nakładu jaki poniósł wnioskodawca ze swego majątku odrębnego na jak podnosił składnik majątku wspólnego w postaci spłaconego w części kredytu obciążającego nieruchomość położoną w S.. W tym miejscu powołać należy orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2009 r. sygn. II CSK 90/08, które Sąd w niniejszym składzie w pełni podziela, zasadnie stanowiące, iż w postępowaniu o podział majątku wspólnego następuje także rozliczenie nakładów i wydatków dokonanych przez byłych małżonków w okresie od ustania wspólności do chwili podziału majątku. Przy czym w niniejszej sprawie wnioskodawcy nie przysługuje zwrot wydatków poniesionych na składnik majątku, który został przyznany w zaskarżonym postanowieniu na jego rzecz. Wnioskodawca, ani też uczestniczka rozstrzygnięcia w tym zakresie nie kwestionowali, iż nieruchomość ta winna

być przyznana drugiej stronie, zatem nie było ono zaskarżone w tym przedmiocie. W związku z powyższym nie było podstaw z mocy art. 567 § 1 k.p.c. w zw. z art. 686 k.p.c., art. 207 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. i art. 46 k. r. i o. dla uwzględnienia powołanego wniosku.

Apelacja uczestniczki okazała się zasadna w aspekcie podniesionych zarzutów naruszenia art. 212 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c., co do wysokości środków zgromadzonych na rachunkach wnioskodawcy w okresie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej, które winny podlegać rozliczeniu w ramach majątku wspólnego.

Sąd Okręgowy w całości uwzględnił kwotę wskazaną w apelacji uczestniczki, jako w pełni udowodnioną. Sąd I instancji niezasadnie bowiem ustalił i zważył, że środki finansowe na kontach bankowych wnioskodawcy w dacie ustania wspólności ustawowej małżeńskiej stanowiły 33.020,99 zł. i z tego tytułu tylko ta kwota winna stanowić majątek wspólny stron. Ma słuszność apelująca, że jest to wartość zaniżona, nie odzwierciedlająca rzeczywistych środków wspólnych stron na datę 18 lutego 2010 r. Sąd I instancji przyjął bowiem stan kont bankowych wnioskodawcy w powołanej dacie, nie dokonując ustalenia czy pozyskane do tej daty inne środki nie zostały wykorzystane przez wnioskodawcę na własne cele z pominięciem dorobku stron. Strona wnioskująca nie wykazała w toku postępowania, pomimo, iż uczestniczka podnosiła zarzuty w tym przedmiocie, na jakie potrzeby wydatkowała następujące środki pieniężne. Mianowicie na rachunku prowadzonym na rzecz wnioskodawcy w Banku (...) wnioskodawca w dniu 17 czerwca 2009 r. wypłacił gotówkę w kwocie 20.000 zł., 26 października 2009 r. wypłacił kwotę 40.000 zł. i w tej samej dacie dalsze 25.000 zł. Z powyższego więc wynika suma wartości 85.000 zł., której Sąd II instancji w całości nie mógł uwzględnić w ramach apelacji uczestniczki, albowiem wnioskowała ona o przyjęcie, że na rachunkach wnioskodawcy zgromadzone były w ramach majątku wspólnego stron środki pieniężne o wartości 71.681 zł., którą to wartość uwzględniono w całości w ramach ustalenia wartości majątku wspólnego o czym w powyższej części uzasadnienia, co znalazło odzwierciedlenie w zmienionym punkcie I.8 zaskarżonego orzeczenia.

Wniesiony przez uczestniczkę środek zaskarżenia podlegał oddaleniu w pozostałej części, albowiem nie było podstaw mając na uwadze zaprezentowane w powyższej części uzasadnienia obliczenia, dla zasądzenia od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki dopłaty w kwocie 152.055 zł.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji postanowienia na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania instancji odwoławczej zapadło na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. zgodnie z którym wnioskodawca i uczestniczka postępowania ponoszą koszty postępowania w instancji odwoławczej związane ze swoim udziałem w sprawie.